

บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
เรื่อง การประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดทางพินัยตามกฎหมายว่าด้วย
การประกันวินาศภัยและกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (สำนักงาน คปภ.) ได้มีหนังสือ ที่ ๓๑๓๐/๑๑๓๒๘ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงาน คปภ. ได้ออกประกาศคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการประกาศหรือโฆษณา การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยอาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๑๑๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการประกาศหรือโฆษณา การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยอาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๑๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจากการกระทำของบริษัทประกันภัย ตัวแทนประกันภัย นายหน้า ประกันภัย ผู้ประเมินวินาศภัย หรือนักคณิตศาสตร์ประกันภัย ในเว็บไซต์ของสำนักงาน คปภ. และจัดทำเป็นเอกสารข่าวเพื่อเผยแพร่ต่อสื่อมวลชน โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้ผู้เอาประกันภัย หรือประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้กระทำความผิด อีกทั้งเพื่อเป็นการป้องปรามผู้กระทำความผิดให้เกิดความเกรงกลัวผลกระทบต่อการซื้อ หรือภาพลักษณ์ที่ดีในการประกอบธุรกิจจากการฝ่าฝืนกฎหมายและไม่กระทำความผิดซ้ำอีก อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยจะเป็นการประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดที่คณะกรรมการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ หรือพระราชบัญญัติ ประกันชีวิตฯ มีมติให้เปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิด โดยแบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับ สำนักงาน คปภ. จะประกาศหรือโฆษณา โดยระบุชื่อผู้กระทำความผิด ลักษณะการกระทำความผิด และโทษที่ได้มีการเปรียบเทียบ

กรณีที่ ๒ ผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับ สำนักงาน คปภ. จะประกาศ หรือโฆษณาโดยระบุชื่อผู้กระทำความผิด ลักษณะการกระทำความผิด และโทษที่ได้มีการเปรียบเทียบ อีกทั้งรายละเอียดที่สำนักงาน คปภ. ได้ดำเนินการ และจะต้องเปลี่ยนแปลงข้อมูลในประกาศ หรือโฆษณาดังกล่าวตามความคืบหน้าของคดีจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

เมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับ ส่งผลให้ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ และพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ ต้องเปลี่ยนความผิดอาญา ที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย โดยให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังแต่งตั้งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย นอกจากนี้ สำนักงาน คปภ. จะต้องจัดทำ สรุปผลการปรับเป็นพินัยและเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบ เป็นประจำทุกปี ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ สำนักงาน คปภ. จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการในการประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืน

หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยและกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต เพื่อให้การประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของสำนักงาน คปภ. ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดทางวินัย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับ สำนักงาน คปภ. จะประกาศหรือโฆษณาโดยระบุชื่อผู้กระทำความผิด ลักษณะการกระทำความผิดทางวินัย และโทษที่ได้มีการปรับเป็นพินัย

(๒) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับ สำนักงาน คปภ. จะประกาศหรือโฆษณาโดยระบุชื่อผู้กระทำความผิด ลักษณะการกระทำความผิดทางวินัย และโทษที่ได้มีการปรับเป็นพินัย อีกทั้งรายละเอียดที่สำนักงาน คปภ. ได้ดำเนินการ และจะต้องเปลี่ยนแปลงข้อมูลในประกาศหรือโฆษณาดังกล่าวตามความคืบหน้าของคดีจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

(๓) กรณีที่สำนักงาน คปภ. ได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาผู้กระทำความผิดทางวินัยแล้ว แต่ผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหา สำนักงาน คปภ. จะประกาศหรือโฆษณาการปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา โดยระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา ลักษณะการกระทำความผิดทางวินัย อีกทั้งรายละเอียดที่สำนักงาน คปภ. ได้ดำเนินการ และจะต้องเปลี่ยนแปลงข้อมูลในประกาศหรือโฆษณาดังกล่าวตามความคืบหน้าของคดีจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

(๔) การจัดทำรายงานผลการดำเนินคดี ทั้งในส่วนของการเปรียบเทียบและการปรับเป็นพินัย รวมทั้งการปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา เป็นรายปี และการให้เปิดเผยในเว็บไซต์ของสำนักงาน คปภ. เพื่อให้ประชาชนทราบตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ซึ่งจะเป็นการระบุข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนคดีที่ได้มีการดำเนินการในกรณีต่างๆ เช่น จำนวนคดีที่ยุติการพิจารณา จำนวนคดีที่มีการเปรียบเทียบหรือมีคำสั่งปรับเป็นพินัย จำนวนคดีที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนหรือส่งสำนวนให้พนักงานอัยการโดยให้แยกตามประเภทฐานความผิดและชื่อผู้กระทำความผิด

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองผู้มีฐานะยากจนและไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระค่าปรับได้โดยไม่ต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ และถูกบันทึกประวัติอาชญากรรม ซึ่งแตกต่างจากเจตนารมณ์ตามมาตรา ๑๑๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ และมาตรา ๑๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ ที่มุ่งกำกับดูแลธุรกิจประกันภัยเป็นสำคัญ สำนักงาน คปภ. จึงขอหารือว่า คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมีอำนาจกำหนดให้สำนักงาน คปภ. ประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดทางวินัยโดยระบุรายละเอียดตามกรณี (๑) - (๔) และกำหนดระยะเวลาในการประกาศหรือโฆษณารายละเอียดดังกล่าวในเว็บไซต์ของสำนักงาน คปภ. และจัดทำเป็นเอกสารข่าวเผยแพร่ต่อสื่อมวลชนเพื่อให้ประชาชนทราบตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ และพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ ได้หรือไม่

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน
คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (สำนักงาน คปภ.) โดยมีผู้แทนสำนักงาน คปภ. และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นสมควรกำหนดประเด็นที่ขอหารือให้ชัดเจน และมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เมื่อเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยยังคงมีอำนาจตามมาตรา ๑๑๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๑๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้สำนักงาน คปภ. ประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ และพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ ในเว็บไซต์ของสำนักงาน คปภ. และจัดทำเป็นเอกสารข่าวเผยแพร่ต่อสื่อมวลชนเพื่อให้ประชาชนทราบได้หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ มีเจตนารมณ์ให้มีการเปลี่ยนโทษอาญาและโทษทางปกครองบางประการตามที่ระบุในบัญชีท้ายให้เป็นมาตรการปรับเป็นพินัย โดยไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครองและไม่ให้เป็นโทษอาญา เพื่อให้ผู้กระทำความผิดไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการทางอาญา อันเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๙^๑ ประกอบกับมาตรา ๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ โดยไม่ได้มีความมุ่งหมายในการเปลี่ยนกระบวนการหรือการใช้อำนาจตามที่กฎหมายเฉพาะนั้นบัญญัติไว้ ดังนั้น การที่มาตรา ๑๑๑/๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ และมาตรา ๑๑๗/๒^๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ กำหนดให้สำนักงาน คปภ. มีอำนาจประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ หรือพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อันเกิดจากการกระทำผิดของบริษัท ตัวแทนประกันวินาศภัย ตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันวินาศภัย นายหน้าประกันชีวิต ผู้ประเมินวินาศภัย หรือนักคณิตศาสตร์ประกันภัย นั้น จึงเป็นการดำเนินการตามกระบวนการที่พระราชบัญญัติ

^๑มาตรา ๓๙ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

^๒มาตรา ๕ การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง

การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา

^๓มาตรา ๑๑๑/๒ ในกรณีที่บริษัท ตัวแทนประกันวินาศภัย นายหน้าประกันวินาศภัย ผู้ประเมินวินาศภัย หรือนักคณิตศาสตร์ประกันภัยผู้ใด กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมีอำนาจประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว โดยระบุรายละเอียดการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามรวมทั้งระบุชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

^๔มาตรา ๑๑๗/๒ ในกรณีที่บริษัท ตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต หรือนักคณิตศาสตร์ประกันภัยผู้ใด กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมีอำนาจประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว โดยระบุรายละเอียดการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม รวมทั้งระบุชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ประกันวินาศภัยฯ และพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยจึงยังคงมีอำนาจกำหนดหรือปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ หรือพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ กฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อให้สำนักงาน คปภ. ดำเนินการให้สอดคล้องกับความผิดอาญาที่ได้เปลี่ยนเป็นความผิดทางวินัยต่อไปได้

นอกจากนี้ การประกาศหรือการโฆษณาการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ หรือพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ เป็นการประกาศหรือโฆษณาในระบบสารสนเทศของสำนักงาน คปภ. หรือทำเป็นเอกสารข่าวเผยแพร่ เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชนได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้กระทำความผิด โดยมุ่งหมายในการป้องปรามผู้กระทำความผิดให้เกรงกลัวผลกระทบต่อชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ที่ดีในการประกอบธุรกิจจากการฝ่าฝืนกฎหมาย และไม่กระทำความผิดซ้ำอีก และไม่ปรากฏว่าได้นำข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นบันทึกไว้ในประวัติอาชญากรรม หรือบันทึกในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม จึงไม่เข้าลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๔^๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ประกอบกับข้อ ๑๔^๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางวินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางวินัยในเรื่องอื่นที่มีใช้การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น การประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดทางวินัยภายใต้หลักเกณฑ์แห่งกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยและกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตจึงเป็นมาตรการตามกฎหมายเฉพาะที่สำนักงาน คปภ. สามารถดำเนินการได้ ไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับเจตนารมณ์และบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้สำนักงาน คปภ. ประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดทางวินัย สำหรับกรณีที่หนึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับ กรณีที่สอง เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมีคำสั่งปรับเป็นพินัยแต่ผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับ และกรณีที่สาม ผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาตามที่สำนักงาน คปภ. ได้แจ้งข้อกล่าวหา โดยในประกาศหรือโฆษณาจะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อผู้กระทำความผิด ชื่อผู้ปฏิเสธข้อกล่าวหา ลักษณะการกระทำความผิด อัตราค่าปรับเป็นพินัย การชำระค่าปรับหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัย รวมทั้งรายละเอียดที่สำนักงาน คปภ. ได้ดำเนินการและจะต้องเปลี่ยนแปลงข้อมูลในประกาศหรือโฆษณาดังกล่าวตามความคืบหน้าของคดีจนกว่า

^๕มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางวินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม

^๖ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๙ และการจัดทำรายงานตามมาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็นหลักฐาน แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางวินัยในเรื่องอื่นที่มีใช้การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

การเก็บรักษาข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้จัดเก็บโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

คดีจะถึงที่สุดได้หรือไม่ นั้น โดยที่ปรากฏข้อเท็จจริงตามการชี้แจงของผู้แทนสำนักงาน คปภ. ว่า การพิจารณาความผิดทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ และพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ เป็นการดำเนินการโดยองค์คณะ เนื่องจากมีอัตราค่าปรับเป็นพินัยเกินหนึ่งหมื่นบาท และในการดำเนินการกระบวนการพิจารณาความผิดทางวินัยจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ รวมถึงการปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา แล้วเสนอเรื่องให้องค์คณะดำเนินการวินิจฉัย หากองค์คณะพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นความผิดทางวินัยก็จะออกคำสั่งปรับเป็นพินัย แล้วจึงประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดนั้น ทั้งในกรณีที่ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับ ไม่ชำระค่าปรับ และปฏิเสธข้อกล่าวหา

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยพิจารณาข้อเท็จจริงในการดำเนินการของสำนักงาน คปภ. ดังกล่าวข้างต้น แล้ว เห็นว่า เมื่อองค์คณะที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่พิจารณาความผิดทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ หรือพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ ได้แสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และรับฟังการแก้ข้อกล่าวหาตามกระบวนการพิจารณาความผิดทางวินัยตามที่กฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยกำหนดไว้แล้ว จึงเป็นกรณีที่องค์คณะได้พิจารณาถึงการกระทำนั้นว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว สำนักงาน คปภ. จึงมีอำนาจในการประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งในกรณีที่ผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับ ไม่ชำระค่าปรับ และปฏิเสธข้อกล่าวหาได้ ในลักษณะเช่นเดียวกับที่สำนักงาน คปภ. ได้ดำเนินการประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดตามกฎหมายก่อนที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ มีผลใช้บังคับ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยและกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในประเด็นที่หนึ่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยจึงสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้สำนักงาน คปภ. ประกาศหรือโฆษณาการกระทำความผิดทางวินัยสำหรับกรณีผู้กระทำความผิดชำระค่าปรับ ไม่ชำระค่าปรับ หรือปฏิเสธข้อกล่าวหาตามที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมีคำสั่งปรับเป็นพินัยได้

ประเด็นที่สาม ในการจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้รายงานผลการดำเนินคดี ทั้งการเปรียบเทียบ และการปรับเป็นพินัย รวมทั้งการปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา เป็นรายปี และให้เปิดเผยในเว็บไซต์ของสำนักงาน คปภ. เพื่อให้ประชาชนทราบ โดยระบุข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนคดีที่ได้ดำเนินการในกรณีต่าง ๆ เช่น จำนวนคดีที่ยุติการพิจารณา จำนวนคดีที่มีการเปรียบเทียบ หรือมีคำสั่งปรับเป็นพินัย จำนวนคดีที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนหรือส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ โดยให้แยกตามประเภทฐานความผิดและชื่อผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๑๓^๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานแล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี ซึ่งเป็นการรายงานข้อมูลเชิงสถิติ

^๗มาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานแล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี

การบังคับใช้กฎหมายที่เป็นความผิดทางพินัย โดยข้อ ๙^๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ ได้กำหนดแนวทางการจัดทำรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบและแนวทางการจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยเพื่อเปิดเผยให้ประชาชนทราบแล้ว ดังนั้น สำนักงาน คปภ. สามารถดำเนินการตามแนวทางการรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยและการสรุปผลการปรับเป็นพินัยดังกล่าวได้

อนึ่ง การรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยและสรุปผลการปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๑๓ เป็นการรายงานข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามความผิดทางพินัยเท่านั้น หากสำนักงาน คปภ. ต้องรายงานการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เป็นความผิดอาญาไม่ว่าจะเปรียบเทียบได้หรือไม่ ภายใต้กลไกของพระราชบัญญัติประกันวินาศภัยฯ และพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ ซึ่งไม่ใช่ความผิดทางพินัย ก็สมควรรายงานการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสำหรับการกระทำความผิดนั้นแยกออกจากการรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยและการจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัย

(นายณพดล เกร์ฤกษ์)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๖๗

^๔ข้อ ๙ ในการรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบตามมาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจจัดทำรายงานเป็นรายเดือน รายไตรมาส หรือรายปี ตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนด โดยให้คำนึงถึงปริมาณคดีความผิดทางพินัย

การจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยเพื่อเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามมาตรา ๑๓ อย่างน้อยต้องระบุข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติการพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัย
- (๒) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย
- (๓) จำนวนคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่งสำนวนให้พนักงานอัยการตามมาตรา ๒๓
- (๔) จำนวนคดีที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาล
- (๕) จำนวนคดีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย และจำนวนคดีที่ศาลสั่งยกฟ้องหรือไม่รับไว้พิจารณา

(๖) จำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลมีคำสั่งปรับเป็นพินัย และจำนวนเงินค่าปรับเป็นพินัยทั้งหมดที่ได้รับการชำระ

(๗) จำนวนคดีที่ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๑๐ โดยแยกคำสั่งตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

(๘) ข้อมูลอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้แยกตามประเภทฐานความผิด

การจัดทำข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถประมวลผลได้